

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z wniosku P.T. pełnomocnika Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców

o zabezpieczenie praw wyborczych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 września 2023 r.,

postanawia:

wniosek odrzucić.

[K.O.]

UZASADNIENIE

W piśmie z 13 września 2023 r. P. T. – pełnomocnik Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców (dalej: „Komitet”) zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem „o zabezpieczenie praw wyborczych” poprzez nakazanie Państwowej Komisji Wyborczej ujęcia Komitetu w losowaniu numerów listy krajowej lub alternatywnie wstrzymania losowania do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia kwestii rejestracji listy krajowej Komitetu.

W uzasadnieniu pisma wskazano, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że uchwały Okręgowych Komisji Wyborczych, w których oparto wyniki kontroli odrzucające podpisy poparcia tylko na fakcie odrzucenia podpisów na podstawie wadliwych wskazań Centralnego Rejestru Wyborców, zostaną uchylone,

a tym samym Komitet uzyska wymagane 21 okręgów zarejestrowanych i status listy krajowej.

Państwowa Komisja Wyborcza w piśmie z 14 września 2023 r. poinformowała, że przepisy Kodeksu wyborczego wskazują, które rozstrzygnięcia Komisji mogą zostać zaskarżone do Sądu Najwyższego. Przepisy prawa wyborczego nie przewidują możliwości składania do Sądu Najwyższego wniosków o ujęcie podczas losowania jednolitych numerów dla list któregośkolwiek komitetu wyborczego w gronie komitetów, które zarejestrowały listy kandydatów na posłów we wszystkich okręgach wyborczych, przed ustaleniem, czy spełnia on ten wymóg, ani też wstrzymania przez Państwową Komisję Wyborczą wykonania jakiegokolwiek czynności wyborczej, której termin wynika z ustawy.

Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła opinię, że wniosek jest niedopuszczalny i w związku z tym wnosi o jego odrzucenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek pełnomocnika o udzielenie zabezpieczenia praw wyborczych z 13 września 2023 r. nie może odnieść zamierzonego skutku, z uwagi na jego niedopuszczalność.

Kodeks wyborczy nie zawiera bowiem przepisu, na podstawie którego można formułować wniosek o udzielenie zabezpieczenia praw wyborczych ani też przepisu wskazującego na przesłanki, formę czy zakres ewentualnego zabezpieczenia, a przede wszystkim upoważniającego Sąd Najwyższy do udzielenia takiego zabezpieczenia. Kodeks wyborczy nie odsyła również w tym zakresie do innych przepisów proceduralnych, mogących stanowić ewentualną podstawę do udzielenia żądanego zabezpieczenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto stanowisko, że w sprawach publicznych udzielenie zabezpieczenia jest możliwe jedynie jako sytuacja wyjątkowa, o ile istnieje wyraźny przepis prawa publicznego określający szczegółowo podmiot upoważniony do udzielenia zabezpieczenia, jego formę oraz zakres (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NO 59/18; z 19 września 2019 r., I NSW 69/19).

Postępowanie wyborcze unormowane w Kodeksie wyborczym ma niewątpliwie charakter publicznoprawny, a jego szczegółowo określony zakres nie powinien doznawać nieuzasadnionej niczym wykładni rozszerzającej.

Ponadto zgodnie z art. 219 § 1 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie protokołów rejestracji list kandydatów przyznaje w drodze losowania, najpóźniej w 30 dniu przed dniem wyborów, jednolity numer dla list tego samego komitetu wyborczego, zarejestrowanych w więcej niż w jednym okręgu wyborczym. O terminie losowania zawiadamia się pełnomocników wyborczych; nieobecność pełnomocnika wyborczego nie wstrzymuje losowania. W świetle powyższego, Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest wykonać ustawowo nałożony na nią obowiązek przeprowadzenia losowania w trybie art. 219 Kodeksu wyborczego. Związana jest również ustawowo określonym terminem przeprowadzenia wskazanego losowania, bez możliwości jego zmiany.

Skoro zatem możliwość sformułowania wniosku „o zabezpieczenie praw wyborczych” nie została przewidziana w Kodeksie wyborczym we wskazanym przez wnoszącego pismo zakresie, jak też w żadnym innym akcie normatywnym, uznać należy, że taki wniosek jest niedopuszczalny. Lektura części motywacyjnej wniesionego pisma utwierdza także w przekonaniu o posiadaniu przez wnioskującego wiedzy w zakresie bezskuteczności żądania udzielenia „zabezpieczenia praw wyborczych”.

W ocenie Sądu Najwyższego, wniosek pełnomocnika Komitetu z 13 września 2023 r. o udzielenie zabezpieczenia praw wyborczych jest niedopuszczalny, wobec czego należało go odrzucić.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

[J.l.]

[A.W.]